

Vocație și altitudine

Ideea unui colocviu consacrat dramaturgiei naționale contemporane la Teatrul Mic, acum, la începutul stagiunii, mi se pare un gest cultural demn de laudă.

Teatrul Mic, condus cu remarcabilă autoritate de scriitorul Dinu Săraru, mi se pare a fi un teatru exponențial pentru capitală și cred că prezența lui pe harta teatrală națională înseamnă foarte mult, atât prin felul în care s-a preocupat cu fervoare de dramaturgia contemporană românească, cât și prin percutantele spectacole, revelatorii, încărcate de adevăr. Și, poate, adevărul și preocuparea de a-l exprima prin modalități înnoitoare ale artei scenice moderne și contemporane oferă măsura acestei scene, plină de haruri artistice și de o impresionantă zestre culturală, teatrală. Sub acest raport se cere a fi explicată, pînă la un punct, afluența publicului, puterea acestui teatru de a contribui activ la procesualitatea educației estetice, scena cultivînd o receptare adecvată, lucidă și emoțională.

O privire de ansamblu, fugară și totuși cuprinzătoare, fixează și decupează prezența dramaturgilor români contemporani de primă mărime. Am în vedere spectacolul eclatant, *Un pahar cu sifon*, opera lui Paul Everac, acel superior dialog socratic ce demonstrează evident, prin literaritate și teatralitate, aspectele majore ale conștiinței contemporane active; totodată, scena Teatrului Mic a pus în valoare miticul epos al românilor în *Ca frunza dudului...* de D. R. Popescu; *Eul media* întîmplător și *Amurgul burghez* cultivă în spectacol dramaturgia de mare valoare estetică și ideatică a lui Romulus Guga — de cînd intrat în ostrovul eternității; redimensionarea în dramă a romanului *Niște țărani* de Dinu Săraru, o proiecție panoramică a satului românesc și a universului țărănimii noastre din deceniul 5 al secolului, a însemnat un eveniment

spectacular; *Cerul instelat deasupra noastră* de Ecaterina Oproiu — efervescentă dezbateră morală — prilejuiește o apoteoză a artei spectacolului. La Teatrul Foarte Mic, prin trilogia *Politica* de Theodor Mănescu, se realizează montări reprezentative pentru percutanța teatrului politic, arta conotațiilor scenice fiind concordantă cu un discurs dramaturgic inspirat din documentele istoriei noastre din ultima jumătate de veac; drama *Ana-Lia* de Dina Cocea adaugă noi valențe investigației teatrale contemporane, printr-un dialog cu implicații socio-morale și psihologice, transfigurînd cu fascinație universul feminin în poezia literaturii dramatice, azi.

Opțiunile repertoriale ale Teatrului Mic atestă un indubitabil gest cultural pluriform — convertit în noblețea preocupărilor privind facilitarea migrării scrisului dramaturgic românesc contemporan în universul convenției scenice.

Se constituie Teatrul Mic, sub direcția scriitorului Dinu Săraru, într-o autentică academie a artelor spectacolului, a cărei cupolă durează prin puterea cariatidelor însoflete, — conclav actoricesc de elită, creator de forme spectaculare moderne.

Eminamentele teatru politic de artă, varietatea dramaturgiei contemporane, conștientă din palmaresul valorilor consacrate și modalităților comunicării scenice — evidențiază laolaltă cultura artelor spectacolului, zidită prin viziuni regizorale, reconfortante sub raportul înnoirilor clasicității contemporane și univers scenic ireversibil în fulguranța clipei: spectacolul, — aprins în crepuscul și stins de refluxul mării nopțatice.

Scrisul dramaturgic al contemporanilor noștri își găsește în Teatrul Mic galaxia semnelor spectaculare într-un cod modern european. Europeanismul și aspirația spre universalitatea contemporană a teatrului reprezintă o dimensiune a Teatrului Mic.

Deci, un cuvînt de laudă și dreptă cinstire Actorului. Greu pot fi transfigurate în opera scenică blîndețea și puterea inteligenței, delicatețea sufletească și substanța intelectuală, noblețea de a fi și candoarea stării genuine, meditația și spiritul reflexiv, procesualitatea culturii, sinceritatea în emoție, statornicia în iubire — atunci cînd ele nu aparțin nativ actorului, atunci cînd ele nu s-au stratificat în structura lui de virtual *homo ludens*, atunci cînd ele nu sînt organic coagulate într-o sublimă făptură, plurisensibilă, aptă a zămisli și ivi lumi particular imparate.

Gîndul mi l-au dantelat bunii mei prieteni, actorii — cerul lor și al reflecției mele, fîntîna înțelepciunii lor rîvnitoare.